

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
verontilityslain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verontilityslakia. Muutoksia ehdotetaan yleisiin tilitysmenettelyihin, kuten koronlaskentaan, tilitettävien verojen takaisin perintään ja lykkäyksiin, sekä tiettyihin tilityskokonaisuuksiin, kuten ansio- ja pääomatuloverojen oikaisutilityksiin. Verovarojen tilittämisen peruseriaatteeseen ei esitetä muutoksia, joten tilitykset perustuisivat edelleen jako-osuuksiin sekä verovarojen nettomääräisen kertymän tilittämiseen.

Uudistuksilla yksinkertaistettaisiin tilitysmenettelyä sekä mahdollistettaisiin nykyistä reaaliaikaisempi, tasaisempi ja ennustettavampi verovarojen tilittäminen veronsaajille. Tilitysmenettelyn yksinkertaistaminen lisäisi tilittämisen läpinäkyvyyttä veronsaajille sekä toisaalta alentaisi Verohallinnossa käyttöönotettavan uuden tietojärjestelmän käyttöönotto- ja ylläpitokustannuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
1.1 Valmis-hanke.....	4
1.2 Uudistuksen edelliset vaiheet.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Yleistä	4
2.2 Ansio- ja pääomatuloverot.....	5
2.2.1 Yleistä.....	5
2.2.2 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot.....	6
2.2.3 Veronpalautukset ja jäännösverot	8
2.3 Kiinteistöverot.....	8
2.4 Yhteisöverot.....	9
2.5 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset.....	9
2.6 Koronlaskenta	10
2.7 Verovuosi-kohtainen tilittäminen.....	10
2.8 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	11
3 Nykytilan arviointi	11
3.1 Ansio- ja pääomatuloverot.....	11
3.1.1 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot.....	11
3.1.2 Veronpalautukset ja jäännösverot	12
3.2 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset	12
3.1 Kiinteistöverot	12
3.2 Koronlaskenta.....	13
3.3 Verovuosi-kohtainen tilittäminen	13
4 ESITYKSEN TAVOITTEET, TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT JA KESKEISET EHDOTUKSET	14
4.1 Yleistä	14
4.2 Ansio- ja pääomatuloverot.....	14
4.2.1 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot.....	14
4.2.2 Veronpalautukset ja jäännösverot	14
4.3 Kiinteistöverot	15
4.4 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset	15
4.5 Koronlaskenta.....	15
4.6 Verovuosi-kohtainen tilittäminen	16
5 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	17
5.1 Taloudelliset vaikutukset.....	17

5.1.1	Vaikutukset Verohallinnolle	17
5.1.2	Vaikutukset veronsaajille.....	17
5.2	Vaikutukset viranomaisten toimintaan	17
6	ASIAN VALMISTELU	17
7	RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	17
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	18
1.	Lakiehdotuksen perustelut	18
2.	VOIMAANTULO	20
	Lakiehdotus	21
	verontilityslain muuttamisesta	21
	<i>Rinnakkaisteksti</i>	23
	verontilityslain muuttamisesta	23

YLEISPERUSTELUT

1 JOHDANTO

1.1 Valmis-hanke

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman mukaan hallitus toteuttaa Verohallinnon kantamia veroja koskevat uudistukset, jotka ovat tarpeen Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, verovelvollisten oikeusturvan sekä tiedonsaannin parantamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi. Uudistuksilla yhdenmukaistetaan ja yksinkertaistetaan verotus- ja veronkantomenettelyä sekä verotuksen muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmää. Lisäksi edistetään sähköisiä toimintatapoja ja verotuksen reaaliaikaistamista.

Hallitusohjelman edellyttämät menettelyä koskevat uudistukset on kustannussyistä tarkoituksenmukaisinta toteuttaa samanaikaisesti, kun Verohallinnon tietojärjestelmien uudistamishanke, jäljempänä *Valmis-hanke*, toteutetaan vuosina 2016–2019. Verotustoiminnot ja Verohallinnon kantamat eri verolajit siirtyvät uuteen tietojärjestelmään vaiheittain. Tavoitteena on, että myös menettelyn uudistamista koskevat hallituksen esitykset annetaan ja ne tulevat voimaan vaiheittain Valmis-hankkeen mahdollistamassa aikataulussa.

Tällä esityksellä toteutettaisiin verontilitykseen liittyvät lainsäädäntömuutokset. Muutoksia sovellettaisiin veronsaajille tehtäviin tilityksiin 1 päivästä marraskuuta 2018 alkaen

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä veronkannon ja verotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi toteutettaisiin uudistuksen kolmannen vaiheen lainsäädäntömuutokset. Verotusmenettelyn ja veronkannon muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018. Niitä sovellettaisiin tuloverotuksessa pääsääntöisesti verovuodesta 2018 alkaen ja kiinteistöverotuksessa verovuodesta 2020 alkaen. Ennen 1 päivää marraskuuta 2019 kiinteistöveron tilitykseen sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

1.2 Uudistuksen edelliset vaiheet

Valmis-hankkeen ensimmäisen vaiheen verotusmenettelyä ja veronkantoa koskevat lainsäädäntömuutokset (HE 29/2016 vp) ovat tulleet voimaan vuoden 2017 alusta. Uusina lakeina tulivat voimaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettu laki (768/2016) sekä veronkantolaki (769/2016). Lisäksi säädettiin uusi työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettu laki (771/2016) sekä apteekkiverolaki (770/2016), jotka korvasivat työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) ja apteekkimaksusta annetun lain (148/1946).

Valmis-hankkeen toisen vaiheen lainsäädäntömuutokset, joilla on uudistettu ennakonkantoa ja eräitä muita verotusmenettelyjä (HE 237/2016 vp), tulevat voimaan 1 päivänä marraskuuta 2017. Muutoksia sovelletaan yhteisöjen ja yhteisötuuksien verotuksessa verovuodesta 2017 lähtien. Luonnollisten henkilöiden verotuksessa muutoksia aletaan soveltaa verovuodesta 2018 alkaen.

2 NYKYTILA

2.1 Yleistä

Verovarojen tilittämistä koskevat yleiset säännökset ovat verontilityslaissa (532/1998) ja valtiovarainministeriön antamassa verontilitysasetuksessa (804/1998). Verontilityslakia sovelletaan verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, ja enakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettujen verojen ja maksujen sekä kiinteistöverojen, työnantajan sairausvakuutusmaksujen ja metsänhoitomaksujen tilittämiseen. Verontilityslain tarkoittamia veronsaajia ovat valtio, kunnat, seurakunnat ja Kansaneläkelaitos.

Metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset eivät ole enää Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistystä lukuun ottamatta veronsaajia. Myös Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistykselle tehdyt tilitykset päättyvät tasavallan presidentin antaman asetuksen (1285/2015) mukaisesti lokakuussa 2017. Yhteisöveron osalta seurakuntien veronsaaja-asema on päätynyt verovuodesta 2016 lähtien.

Verohallinto kantaa valtaosan veronsaajille tilitettävistä ja tuloutettavista veroista sekä veronluontoisista maksuista. Vuonna 2016 verokertymästä noin 17,8 miljardia euroa tuloutettiin suoraan valtiolle. Tästä valtaosa, lähes 15 miljardia euroa, kertyi arvonlisäverosta. Muita suoraan valtiolle tuloutettavia veroja ovat esimerkiksi arpajaisvero, vakuutusmaksuvero, perintövero ja varainsiirtovero. Verontilityslakia ei sovelleta suoraan valtiolle tuloutettaviin veroihin, eikä esityksessä ehdoteta muutoksia näiden verojen kirjaamis- ja tulouttamismenettelyihin.

Loppuosa verokertymästä, vuonna 2016 noin 39 miljardia euroa, tilitetään verontilityslain säädösten mukaisesti usealle veronsaajalle. Valtaosa tilitettävästä verokertymästä muodostuu luonnollisten henkilöiden tuloveroista, joita tilitettiin 30,9 miljardia euroa vuonna 2016. Muita tilitettäviä veroja ovat yhteisöjen tulovero 4,8 miljardia euroa, työnantajan sosiaaliturvamaksu 1,7 miljardia euroa, kiinteistövero 1,7 miljardia euroa sekä Ahvenanmaan lähdevero 0,8 miljoonaa euroa.

Verohallinto tilittää esimerkiksi kunnille kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverot jako-osuuksiin perustuvan tilittämismenettelyn avulla niin, että jokainen kunta saa oikeamääräisesti sille kuuluvat verot. Verojen jakamisessa käytettävien jako-osuuksien muodostaminen, korkojen laskenta ja veroille eri aikoina tehtävät oikaisutilitykset ovat nykyisellään monimutkaisesti hallittava ja veronsaajan kannalta vaikeasti todennettava kokonaisuus.

Verohallinnon tilittämät verot eivät yksinään muodosta kuntien tulopohjaa. Niiden lisäksi tulopohjaan vaikuttavat olennaisesti valtionosuusjärjestelmä ja siihen liittyvät verotuloihin perustuvat valtionosuuden tasaukset kuntien välillä sekä asiakasmaksut. Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä verotuloissa.

Verohallinnon kunnille vuonna 2015 tilittämät verotulot olivat 21,8 miljardia euroa ja Manner-Suomen kuntien valtionosuudet kotikuntakorvaukset mukaan lukien kaikkiaan 8,0 miljardia euroa. Suurimmilla yksittäisillä kunnilla verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus on vuosittain määrältään satoja miljoonia euroja.

2.2 Ansio- ja pääomatuloverot

2.2.1 Yleistä

Ansio- ja pääomatuloveroina tilitetään valtiolle valtionvero, kunnille kunnallisvero, seurakunnille kirkollisvero sekä Kansaneläkelaitokselle vakuutetun sairausvakuutusmaksu. Lisäksi Verohallinto tilittää valtiolle yleisradioveron osana ansio- ja pääomatuloveroja.

Pääosa verovuoden ansio- ja pääomatuloveroista kertyy jo ennen verotuksen päättymistä (*ennakkoperintävaihe*) lähinnä työnantajien maksamina ennakonpidätyksinä. Tavallisesti kertymä on ennakoperintävaiheen lopulla jopa suurempi kuin verovuoden lopullinen kertymä, koska luonnollisten henkilöiden tuloverojen veronpalautukset ovat verovuodesta 2008 alkaen olleet yli miljardi euroa jäännösveroja suuremmat.

Ennakoperintävaiheen aikana ei ole tiedossa veronsaajaryhmien tai yksittäisten veronsaajien rahamääräistä taikka suhteellista osuutta ansio- ja pääomatuloverojen maksuunpannuista kokonaismääristä tai verovuoden lopullisesta kertymästä. Tämän vuoksi verovuoden veronsaajaryhmien väliset jako-osuudet perustuvat ennakoperintävaiheessa valtiovarainministeriön arvioihin. Valtiovarainministeriö antaa vuosittain verontilityslain nojalla asetuksen, jossa säädetään veronsaajaryhmien ennakoperintävaiheen jako-osuuksista. Ennen jako-osuuksien vahvistamista valtiovarainministeriö kuulee kuntien keskusjärjestöä, kirkkohallitusta, ortodoksisen kirkkokunnan kirkkollishallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

Vuosittain annettavassa asetuksessa valtiovarainministeriö myös säätelee laskentaperusteet, joiden mukaisesti yksittäisten kuntien ja seurakuntien ennakoperintävaiheen jako-osuudet määritetään. Määrittäminen tehdään Verohallinnossa oikaisemalla viimeksi valmistuneessa verotuksessa veronsaajan hyväksi maksuunpantua veron määrää veronsaajan asukasluvun tai jäsenmäärän muutoksella sekä kunnallis- tai kirkollisveroprosentin muutoksella. Yksittäisen veronsaajan jako-osuus on näin saadun laskennallisen veron suhde koko veronsaajaryhmän laskennallisen veron summaan.

Verovuoden joulukuussa, kun edeltävän verovuoden verotus on valmistunut, valtiovarainministeriö tarkistaa vahvistettujen verotustietojen ja kuluvan vuoden kertymätiedon perusteella veronsaajaryhmien jako-osuudet. Samalla tarkistetaan myös yksittäisten veronsaajien jakosuhteet vastaamaan viimeksi päättyneestä

verotuksesta johdettuja jako-osuuksia. Veronsaajaryhmien jako-osuuksia voidaan tarvittaessa tarkistaa myös muulloin kuin joulukuussa. Yksittäisten veronsaajien osalta tarkistus voidaan verontilitysasetuksen mukaisesti tehdä nykyisin vain käyttäen hyväksi viimeksi päättynyttä verotusta, minkä vuoksi tarkistaminen on käytännössä mahdollista vain kertaalleen edellisen verovuoden päättymisen jälkeen.

Tuloverotus päättyy viimeistään verovuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Verotuksen päätyttyä tiedetään täsmällisesti kuinka paljon kunkin veronsaajan hyväksi on määrätty eli maksuunpantu veroa. Tätä tietoa käytetään verotuksen päättymistä seuraavan marraskuun tilityksissä, jossa verovuoden jako-osuudet oikaistaan vastaamaan veronsaajien hyväksi määrättyjä veroja, eli tehdään verontilityslain mukainen maksuunpanon mukainen tilitys. Marraskuun tilityksessä oikaistaan kaikki kyseiseltä verovuodelta jo tilitetyt verot vastaamaan maksuunpanosuhteiden mukaisia jako-osuuksia. Marraskuussa tehtävässä tilityksessä myös vähennetään luonnollisille henkilöille veronpalautuksina palautettavat verot. Veronpalautusten vähentämisen vuoksi marraskuun ansio- ja pääomaverojen tilitykset ovat useimpina vuosina hyvin vähäisiä. Useiden veronsaajien, erityisesti seurakuntien, tilitykset ovat jopa negatiivisia.

2.2.2 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot

Verotuksen valmistumista seuraavan vuoden huhtikuussa tehdään ensimmäinen oikaisutilitys. Oikaisutilityksessä veronsaajien verovuoden jako-osuudet muutetaan vastaamaan uusia maksuunpanon mukaisia suhteita, eli huomioidaan verotuksessa verotuksen valmistumisen jälkeen kunkin veronsaajan hyväksi ja vahingoksi tehtyt maksuunpanon muutokset. Oikaisujen yhteissumma on aina nolla, koska oikaisutilityksessä ainoastaan jaetaan verovuoden kertymä uusilla jakosuhteilla.

Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Toisen oikaisutilityksen jälkeen verovuodelle ei enää ole odotettavissa merkittäviä kertymiä, joten siitä alkaen jako-osuuksien perusteissa huomioidaan veronsaajien hyväksi maksuunpantujen verojen vähennyksenä kertymättömät verot, jolloin verovuoden jako-osuudet perustuvat käytännössä veronsaajan hyväksi todella kertyneisiin rahamääriin. Keskimäärin verovuoden kertymästä kertyy toisen oikaisutilityksen jälkeen enää noin 0,2 prosenttia.

Toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilityksissä myös peritään korkoa veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa. Vastaavasti maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut. Verovuodelle tehdään yhteensä viisi oikaisutilitystä, joista kolme viimeisintä tehdään vuosittain maaliskuussa toista oikaisutilitystä vastaavasti. Kiinteistöveron oikaisutilityksenmenettely on ansio- ja pääomatuloveroja vastaava.

Rahamääräisesti suurimmat oikaisut ovat valtiolla ja kuntaryhmällä. Suhteessa verovuoden maksuunpantuun määrään oikaisut ovat kuitenkin vähäisiä. Alla olevissa taulukoissa 1 ja 2 on esitetty kalenterivuosina 2007–2011 valtiolle ja kuntaryhmälle tehtyt verovuotta 2005 koskevat oikaisut. Lisäksi taulukoissa esitetään oikaisuille lasketut korot sekä oikaisujen suhteellinen osuus veronsaajaryhmän hyväksi maksuunpannusta määrästä. Esimerkkivuodeksi on valittu verovuosi 2005, sillä se kuvaa tilannetta, jolloin oikaisu ja korko ovat olleet huhtikuun 2008 oikaisutilityksessä vastakkaismerkkisiä. Tämä aiheutuu siitä, että valtion jako-osuus on ollut verovuoden ennakoperintävaiheessa pienempi kuin myöhemmin todellisten kertymien perusteella laskettu jako-osuus. Suurin oikaisu on tehty jo ennen varsinaisia oikaisutilityksiä maksuunpanon mukaisessa tilityksessä marraskuussa 2006, jolloin valtion osuus verovuoden ansio- ja pääomatulosta on kasvanut noin 156 miljoonaa euroa. Valtiolle kertynyt positiivinen korko on kertynyt enimmäkseen ajalta ennen maksuunpanon mukaista tilitystä.

Taulukko 1**Valtion verovuoden 2005 ansio- ja pääomatuloveron tilitysten oikaisut**

Tilitysjakso	Oikaisumäärä	Oikaisukorko	Oikaisu/ maksuunpantu valtionvero
Huhtikuu 2007	-8 143 104	0	-0,1 %
Huhtikuu 2008	-10 533 594	3 142 445	-0,1 %
Maaliskuu 2009	1 375 437	56 684	0,0 %
Maaliskuu 2010	848 264	30 732	0,0 %
Maaliskuu 2011	208 429	2 084	0,0 %

Maksuunpantu valtionvero**8 450 073 788****Taulukko 2****Kuntasektorin verovuoden 2005 kunnallisveron tilitysten oikaisut**

Tilitysjakso	Oikaisumäärä	Oikaisukorko	Oikaisu/ maksuunpantu kunnallisvero
Huhtikuu 2007	7 129 203	0	0,1 %
Huhtikuu 2008	8 706 757	-2 546 426	0,1 %
Maaliskuu 2009	-1 101 948	-45 413	0,0 %
Maaliskuu 2010	-671 847	-24 254	0,0 %
Maaliskuu 2011	-160 594	-1 418	0,0 %

Maksuunpantu kunnallisvero**12 503 959 844**

Oikaisutilityksen korkoja lasketaan ansio- ja pääomatuloveroille sekä kiinteistöveroille toisesta oikaisutilityksestä alkaen. Korot lasketaan veronsaajakohtaisesti jokaiselle toista oikaisutilitystä edeltäneelle vähintään 38 kuukaudelle, alkaen viimeistään verovuoden helmikuusta, jolloin myös verovuoden jako-osuudet otetaan käyttöön. Usein verovuoden veroja kuitenkin tilitetään vähäisiä määriä jo ennen helmikuuta, jolloin myös koron laskenta aloitetaan jo aiemmin.

Toisessa oikaisutilityksessä korkoja lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun veronsaajalle kautilityksessä tilitettävästä määrästä vähennetään määrät, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tilityksessä olisi käytetty oikaisutilityksen ajankohtana voimassa olleita jako-osuuksia. Esimerkiksi huhtikuussa 2017 toinen oikaisutilitys tehtiin verovuodelle 2014 laskemalla korkoa erikseen jokaiselle verovuoden 2014 tilityskuukaudelle, joka on tilitetty joulukuun 2013 ja helmikuun välisenä aikana. Verokantana käytettiin verontilityslain mukaista kalenterivuositarkistettavaa korkokantaa. Vuonna 2016 korkokanta on ollut 0,5 prosenttia ja vuonna 2017 korkokanta on 0 prosenttia vuotuista korkoa.

Ennen korkojen laskemista verovuoden jako-osuuksia on tarkennettu useaan kertaan. Riippuen tarkennusten suuruudesta sekä kunkin jako-osuuden voimassaoloajasta korot voivat olla taulukkojen 1 ja 2 mukaisesti vastakkaismerkkisiä itse oikaisun kanssa.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun edellisessä oikaisutilityksessä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä oikaisutilityksessä olisi käytetty uusimman oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia. Koronlaskussa käytetään 30 päivän ja vuoden jaksoja.

Taulukko 3

Eräiden kuntien, seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen oikaisutilitysten korkoja vuosilta 2015 - 2017

	2015		2016		2017	
	Oikaisutilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta*	Oikaisutilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta*	Oikaisutilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta*
Kunta						
Helsinki	338 206	0,01 %	-163 636	-0,01 %	-78 808	-0,00 %
Oulu	161 507	0,02 %	-64 023	-0,01 %	-15 807	-0,00 %
Vaasa	28 179	0,01 %	15 027	0,01 %	-6 971	-0,00 %
Ilomantsi	-213	0,00 %	1 964	0,01 %	267	0,00 %
Utsjoki	471	0,01 %	-471	-0,01 %	-906	-0,02 %
Evangelisluterilainen seurakunta						
Helsingin ev.lut.	-16 496	-0,02 %	-16 285	-0,02 %	-5 522	-0,01 %
Oulun ev.lut.	-2 914	-0,01 %	-6 987	-0,02 %	-3 095	-0,01 %
Vaasan ev.lut.	-1 634	-0,02 %	-1 194	-0,01 %	-852	-0,01 %
Ilomantsin ev.lut.	-9	0,00 %	15	0,00 %	5	0,00 %
Utsjoen ev.lut.	-32	-0,01 %	-97	-0,04 %	-38	-0,02 %
Kansaneläkelaitos	397 087	0,02 %	-23 066	0,00 %	11 126	0,00 %

*) Osuus verovuodelta maksuunpannusta määrästä. Vuosina 2016 ja 2017 arvio.

2.2.3 Veronpalautukset ja jäännösverot

Verotuksessa hyväksi luetut määrät, joita ei tarvita kattamaan verovelvolliselle määrättyjä veroja, palautetaan verotusmenettelylain mukaisesti veronpalautuksena. Palautettavaa kertyy lähinnä liian suurina maksetuista ennakonpidätyksistä. Luonnollisten henkilöiden osalta pankkitileille maksetut veronpalautukset ovat olleet vuodesta 1998 alkaen verovelvollisten tileiltä nostettavissa joulukuun alkupäivinä. Verovuoden 2015 veronpalautusten maksattamista aiennettiin muutamalla päivällä ja palautukset olivat pankkitileillä nostettavissa 29 päivänä marraskuuta 2016.

Verontilityslaissa säädetään luonnollisten henkilöiden veronpalautukset vähennettäväksi verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä. Verotus on päättynyt lokakuun lopussa, joten veronpalautukset on vähennetty veronsaajille tilittävistä määristä marraskuun tilityksissä. Määrältään veronpalautukset ovat olleet viime vuosina 2,2–2,4 miljardia euroa. Kuntien osuus palautuksista on ollut noin 1,4 miljardia, valtion 670 miljoonaa, Kansaneläkelaitoksen 150 miljoonaa ja seurakuntien 70 miljoonaa euroa. Vähennettävät osuudet määräytyvät kunkin veronsaajan hyväksi maksuunpantujen ansio- ja pääomatuloverojen määrän suhteesta koko maan vastaaviin maksuunpanomääriin, eli käytössä olevien jako-osuuksien mukaisesti.

Luonnollisille henkilöille määrättyjen jäännösverojen tilittämisestä ei ole veronpalautusten kaltaista erityissäännöstä, joten ne tilitetään sen kuukauden tilityksissä, jonka kertymisjakson aikana ne ovat kertyneet. Koska eräpäivät ovat sijoittuneet joulukuun ja helmikuun alkuun, jäännösverot on tilitetty veronsaajille pääosin joului- ja helmikuussa. Jäännösveroja on määrätty vuosittain noin 1,1 miljardia euroa.

2.3 Kiinteistöverot

Verohallinto kantaa kiinteistöverot lopullisena verona ilman ennakoperintävaihetta ja tilittää ne kiinteistön sijaintikunnalle. Rahamääräisesti kiinteistöveron tilitykset ovat viime vuosina kasvaneet tasaisesti. Esimerkiksi vuoden 2009 kiinteistöveroa tilitettiin hieman alle miljardi euroa, josta määrä on kasvanut yli 1,7 miljardiin euroon vuonna 2016. Vuonna 2017 kiinteistöveroa maksuunpantiin lähes 1,8 miljardia euroa.

Kiinteistöverotus päättyy Verohallinnon määräämänä aikana, kuitenkin viimeistään kalenterivuoden lopussa. Ennen kiinteistöverotuksen päättymistä tilityksissä käytetään kiinteistöveron jako-osuuksina edellisen vuoden osuuksia. Kuluvan vuosituhannen aikana kiinteistöverotus on päättynyt syyskuussa, jolloin on ollut mahdollista suorittaa maksuunpanon mukainen tilitys käyttäen kuluvan vuoden maksuunpanojen perusteella laskettuja jako-osuuksia jo kiinteistöveron ensimmäisen erän eräpäivän maksuille.

Kuukausittain tarkasteltuna kiinteistöveroa tilitetään eräpäivien sijoittumisesta johtuen eniten syys-, loka- ja marraskuussa, joten edellisvuoden tietoihin perustuvien jako-osuuksien käyttö rajoittuu noin kahteen prosenttiin verovuoden koko kertymästä. Ennen verotuksen valmistumista tilitetyt kiinteistöverot oikaistaan syyskuussa vastaamaan kuluvan vuoden veron maksuunpanon mukaisia jako-osuuksia.

Kiinteistöverojen oikaisutilitysmenettely on vastaavanlainen ansio- ja pääomatuloverojen kanssa. Ensimmäinen kiinteistöveron oikaisutilityksessä tehdään verotuksen päättymisvuotta seuraavan vuoden huhtikuussa, jolloin jako-osuuksien laskennassa huomioidaan verotuksessa verotuksen päättymisen jälkeen tapahtuneet maksuunpanojen muutokset.

Toinen oikaisutilityksessä tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Toisesta oikaisutilityksestä lähtien jako-osuuksien laskentaperusteissa huomioidaan myös kertymättömät verot, jolloin uudet verovuoden jako-osuudet perustuvat tosiasiallisesti kertyneisiin suorituksiin. Tietyn verovuoden verosta kertyy toisen oikaisutilityksen jälkeen keskimäärin enää alle prosentti, joten kertymällä ei enää juurikaan ole vaikutusta kuntien välisiin jakosuhteisiin. Kertymä on lisäksi säännönmukaisesti negatiivista, eli veroja palautetaan verotuksen muutosten seurauksena enemmän kuin mitä veroja maksetaan Verohallinnolle samalta vuodelta.

Toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilityksissä peritään myös korkoa kiinteistöverosta, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa ja maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei oikea-aikaisesti saanut. Verovuodelle tehdään yhteensä viisi oikaisutilitystä, joista kolme viimeisintä tehdään vuosittain maaliskuussa.

2.4 Yhteisöverot

Yhteisöveron tilityksissä veronsaajille tilitetään kertyneet yhteisöjen maksamat tuloverot ja niiden ennakot. Veronsaajia ovat valtio ja kunnat. Vuosina 2000–2015 yhteisöveron tilitettävä määrä on vaihdellut 3,7 miljardista eurosta 7,3 miljardiin euroon. Vastaavana ajankohtana yhteisöveroa on tilitetty vuosittain keskimäärin noin 4,7 miljardia euroa.

Yhteisöjen verotus päättyy kymmenen kuukautta tilikauden viimeisen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen. Jos kalenterivuoden aikana on päättynyt useita tilikausia, kymmenen kuukauden aika lasketaan viimeisimmän tilikauden päättymiskuukauden lopusta. Yhteisöjen verotus voi siten päättyä minä kuukautena tahansa. Yhteisöjen osalta sekä veronpalautukset että jäännösverot ovat mukana sen kuukauden tilityksissä, jonka kertymisjakson aikana ne palautetaan tai kertyvät. Verovuositaiset veronpalautukset ovat yhteisöillä noin 400 miljoonaa euroa ja jäännösverot noin 350 miljoonaa euroa. Suurella osalla yhteisöjä tilikausi on kalenterivuosi, joten palautuksista vajaa puolet ja jäännösveroista noin kaksi kolmasosaa tilitetään joulukuussa.

2.5 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Verontilityslaissa säädetään tilanteesta, jossa veronsaajalle tehty tilitykset eivät riitä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi. Erotus siirretään vähennettäväksi seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Koska erotukselle lasketaan korkoa, veronsaaja voi tämän välttääkseen maksaa erotuksen Verohallinnolle seuraavaa tilitystä odottamatta. Tilanteet, joissa veronsaajalle tilitettävä määrä on negatiivinen, liittyvät käytännössä marraskuussa tehtävään tilitykseen. Tuolloin tehdään verotuksen päättymisen vuoksi maksuunpanon mukainen tilitys sekä vähennetään luonnollisten henkilöiden veronpalautukset. Negatiiviset tilitykset painottuvat erityisesti seurakuntiin, sillä kunnille veronpalautusten vähentämistä tasoittavat yhteisöverojen sekä kiinteistöverojen tilitykset.

Verontilityslain mukaan tilitysvirheeksi katsotaan viranomaisen maksujen käsittelyn tai tilitysmenettelyn yhteydessä tekemä virhe, jonka seurauksena veronsaajalle tilitettävä määrä ei ole oikea. Tilitysvirheelle on ominaista, että se on tilittämisen keinoin oikaistavissa, joten esimerkiksi maksun välittämisen pankin tai maksajan antamien vajavaisten tietojen vuoksi kohdentamatta jäänyt vero ei ole tilitysvirhe.

Verontilityslain mukaan Verohallinto voi antaa määräyksiä siitä, milloin virhe on olennainen ja milloin oikaisua ei pidetä merkittävänä. Verohallinnon määräyksen mukaan virhe on veronsaajan kannalta olennainen, jos se on suuruudeltaan enemmän kuin kaksi prosenttia veronsaajalle virhettä edeltävältä kahdeltatoista tilitysjaksolta kertyneistä veroista. Oikaisun vaikutusta toisen veronsaajan osuuteen ei pidetä merkittävänä, jos oikaisun määrä on vähemmän kuin yksi prosentti veronsaajalle virhettä edeltävältä kahdeltatoista tilitysjaksolta kertyneistä veroista.

Jos veronsaajalta peritään takaisin jo tilitettyjä veroja, Verohallinto voi määräämillään ehdoilla veronsaajan hakemuksesta myöntää lykkäystä takaisin perimiseen.

2.6 Koronlaskenta

Veronsaajalta peritään tai tälle maksetaan korkoa oikaisutilityskorkojen lisäksi verontilityslain nojalla silloin, kun tilityksessä tapahtunut virhe oikaistaan, veronsaajan saama negatiivinen tilitys siirretään vähennettäväksi seuraavassa tilityksessä, tilitykset maksetaan ennen säädettyä maksupäivää tai veronsaajalta perittävälle määrälle on myönnetty lykkäystä. Korkoa maksetaan veronsaajille myös silloin, kun veronsaaja maksaa ennakkoon määrän, joka muutoin siirrettäisiin vähennettäväksi seuraavassa tilityksessä.

Veronsaajilta perittävien tai veronsaajille maksettavien korkojen korkokanta on verontilityslain mukaan sidottu Suomen Pankin julkaisemaan edellisen kalenterivuoden lopussa voimassa olleeseen viitekorkoon. Perittävien määrien lykkäyksille laskettavan ja olennaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävän koron suuruus on viitekorko lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä. Vuonna 2016 korko oli 4,5 prosenttia ja vuonna 2017 se on 4,0 prosenttia vuotuista korkoa. Muussa tilityksen koronlaskennassa korko oli vuonna 2016 suuruudeltaan 0,5 prosenttia. Vuonna 2017 korko on viitekorkoa mukailleen 0 prosenttia.

Virhetilanteissa korkoa lasketaan virheellisen tilityksen maksupäivästä virheen oikaisukuukauden kausitilityksen maksupäivään. Veronsaaja voi halutessaan välttää koron maksamalla perittävän määrän oikaisukuukauden maksupäivää odottamatta.

Veronsaajilta perittäviä määriä syntyy käytännössä negatiivisten tilitysten yhteydessä marraskuussa. Perittävälle määrälle lasketaan korkoa tilityksen maksupäivästä seuraavan kuukauden tilityksen maksupäivään. Jos seuraavan kuukauden tilitys ei kata negatiivista määrää, lasketaan erotukselle korkoa siihen asti, kunnes koko siirtyvä määrä on katettu. Veronsaajilla on mahdollisuus välttää koron periminen maksamalla perittävä määrä viimeistään tilitysten maksupäivänä, joka on tavallisesti kuukauden 28 päivä.

Kaikkiaan marraskuussa perittävien negatiivisten tilitysten määrä on vaihdellut vuosien 2009–2016 aikana alle 3 miljoonan ja 50 miljoonan euron välillä. Keskimäärin negatiivisten tilitysten määrä on ollut hieman alle 20 miljoonaa euroa. Maksettujen maksujen määrä on lähes sama kuin negatiivisten tilitysten määrä.

Valtiovarainministeriö määrää tilitysten maksupäivästä erillisellä päätöksellä. Päätöksen mukaan veronsaajille maksetaan tilitykset lähtökohtaisesti kuukauden 28 päivänä. Veronsaajalle ennen päätöksen mukaista maksupäivää maksetuista tilityksistä peritään korkoa todellisen maksupäivän ja säädetyn maksupäivän väliseltä ajalta.

Veronsaajan maksaessa tilityksiin liittyviä maksuja ennen niiden viimeistä maksupäivää maksetaan etukäteen maksetulle maksulle korkoa. Käytännössä kyse on tällöin maksuista, jotka liittyvät negatiiviseen tilitykseen ja jotka veronsaaja on maksanut ennen tilityksen maksupäivää.

Veronsaajille myönnetyille lykkäyksille peritään korkoa. Korkoa lasketaan sen kausitilityksen maksupäivästä, josta alkaen lykkäystä on myönnetty, lykkäyksen päättymispäivään saakka.

2.7 Verovuosisikohtainen tilittäminen

Verovuodelle tehdään verontilityslain mukaisesti viisi oikaisutilitystä, joista viimeinen tehdään ansio- ja pääomatuloveroille verovuotta kuudenneksi seuraavan vuoden maaliskuussa ja kiinteistöveroille verovuotta viidenneksi seuraavan vuoden maaliskuussa. Koska viimeisen viidennen oikaisutilityksen perustana käytetään oikaisua edeltävän vuoden joulukuun maksuunpano- ja kertymätietoja, asiallisesti oikaisuja tehdään ansio- ja pääomatuloveroille verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden tietojen perusteella ja kiinteistöveroille verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden tietojen perusteella. Oikaisutilitysten tekeminen määrittää samalla sen ajan, jolloin verovuodelle tehdään verovuosisikohtaisia tilityksiä. Ansio- ja pääomatuloverojen ja kiinteistöverojen eri oikaisuaika johtuu kiinteistöverotuksen valmistumisesta jo verotusvuoden aikana, minkä vuoksi kiinteistöveroa voidaan oikaista vuotta aiemmin kuin ansio- ja pääomatuloveroja.

Verovuoden 2016 ja sitä aiempien verovuosien ansio- ja pääomatuloverojen tilityksiä oikaistaan yhtä vuotta lyhyemmän ajan kuin verovelvollisella on verotusmenettelylain mukaan oikeus hakea verotukseensa muutosta. Verovuodesta 2017 lähtien oikaisuja tehtäisiin nykyisen menettelyn mukaisesti kaksi vuotta

pidempään kuin verovelvollisen verotukseen voi tulla muutosta. Vuoteen 2006 saakka oikaisutilityksiä tehtiin kaksi vuotta nykyistä pidempään, eli yhteensä seitsemän oikaisutilitystä. Viimeisten oikaisujen vähäisyyden vuoksi niiden määrä vähennettiin viiteen.

Yhteisöveroille ei tehdä oikaisutilityksiä, eikä niitä muutoinkaan oikaista verotuksessa tapahtuvien muutosten vuoksi, mutta niiden verovuosi-kohtainen tilittäminen vastaa kuitenkin pituudeltaan ansio- ja pääomatuloveroja, eli sitä tehdään verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden ajan.

Kertyneiden verojen tilittämistä veronsaajille ei lopeteta verovuosi-kohtaisen tilittämisen päätyttyä, vaan tämän jälkeen jako-osuuksina käytetään veron kertymisajankohtana seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksia.

2.8 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Kansainvälisen kehityksen selvittämiseksi ja vertailun tekemiseksi on käytetty Intra-European Organisation of Tax Administrationin, jäljempänä *IOTA*, kautta saatuja tietoja eri maiden tilitysmenettelyistä kaikkiaan 15 maasta. Euroopan unionin lainsäädäntöä käytettävästä tilitysmenettelystä ei ole. Tilittämismenettelyt vaihtelevat maiden välillä, eikä useissa maissa ole tarpeen pitää yllä vastaavaa tilittämistoimintoa kuin Suomessa, koska verot kantaa suoraan veronsaaja, jolloin ei ole tarpeen tehdä verokertymän jakamista usean veronsaajan kesken. Toinen yleinen käytäntö on jakaa verotuloja kunnille kiintein prosenttiosuuksin ja suorittaa kuntien keskinäinen verotulojen jakaminen Suomen valtionosuusjärjestelmää muistuttavien tekijöiden avulla.

Esimerkiksi Ruotsissa verovarojen tilittäminen käsitetään laajasti ja se sisältää piirteitä, jotka Suomessa huomioidaan valtionosuusjärjestelmän puitteissa. Esimerkiksi tulopohjan tasauksen yhteydessä huomioidaan kunnan tai maakunnan asukaskohtainen verotulojen määrä suhteessa koko maan vastaavaan määrään. Laskelmien seurauksena kunta tai maakunta joko saa tulontasausavustusta tai joutuu maksamaan tulontasausmaksua. Ruotsissa käytettävä menettely on kuitenkin suoraviivaisempi oikaisujen suhteen, eli kunnille maksettava määrä lasketaan etukäteen lopullisena määränä, ja ainoastaan maksamattomat määrät vähennetään ennen kuukausittaisia maksuja.

3 NYKYTILAN ARVIOINTI

3.1 Ansio- ja pääomatuloverot

3.1.1 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot

Ansio- ja pääomatuloverojen oikaisutilitysten koronlaskenta on nyky muodossaan monimutkaista ja vaikeasti todennettavaa. Lyhyellä aikavälillä korot aiheuttavat tilitettäviin määriin satunnaisuutta niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Esimerkiksi huhtikuussa 2011 valtiolta perittiin verovuoteen 2008 liittyviä korkoja 24 miljoonaa euroa, joka on enemmän kuin saman ajankohdan 16 miljoonan euron negatiivinen oikaisu. Toisaalta huhtikuussa 2009 valtio sai oikaisun yhteydessä verovuodelta 2006 korkoja 7,3 miljoonaa euroa, mutta verovuoden varsinainen oikaisu oli 12,7 miljoonaa euroa negatiivinen. Kuntaryhmän oikaisut ovat käytännössä vastakkaisia valtioon nähden, joten valtion saadessa verovuodelta positiivista oikaisua on kuntaryhmän oikaisu tavallisesti negatiivinen. Myös muiden veronsaajaryhmien oikaisut ovat useimmiten olleet vastakkaisia valtioon nähden. Vastakkaismerkkiset oikaisut ja korot ovat mahdollisia, sillä oikaisutilityksen euromäärä saattaa muuttua juuri ennen oikaisua, toisaalta korkoa on voitu laskea vastakkaismerkkiselle määrälle jo pitkään ennen muutosta.

Yllä mainittujen verovuosien 2008 ja 2009 oikaisutilityksiä on käytetty esimerkkinä, koska niistä ilmenee poikkeuksellisen selvästi, kuinka oikaisu ja niiden korot voivat olla vastakkaismerkkisiä. Esimerkkivuosien korot olivat myös selvästi keskimääräistä suurempia, tyypillisesti valtion saamat tai maksamat korot huhtikuun toisesta oikaisutilityksestä ovat määrältään puolesta miljoonasta neljään miljoonaan euroon.

Koska ennakoperintävaiheen jako-osuudet perustuvat arvioihin, niitä oikaistaan jokaisen verovuoden osalta viimeistään verovuoden verotuksen valmistuttua. Tämän seurauksena oikaisuille lasketaan aina korkoja. Sekä veronsaajaryhmän että erityisesti yksittäisen kunnan ja seurakunnan oikaisun määrä ja oikaisun positiivisuus tai negatiivisuus on sattumanvaraista, koska oikaisuihin vaikuttaa ratkaisevasti muun muassa vaikeasti ennakoitava pääomatuloverojen määrä.

Korkokanta on sama sekä negatiiviselle että positiiviselle oikaisulle, joten toisen veronsaajan hyväksi laskettu korko on aina toisen veronsaajan tilityksiä vähentävää. Pidemmällä aikavälillä tämä johtaa käytännössä siihen, ettei veronsaajien kesken tehtävästä korkojen perimisestä ja maksamisesta koidu veronsaajalle hyötyä eikä haittaa.

3.1.2 Veronpalautukset ja jäännösverot

Veronsaajilta marraskuussa vähennettävien luonnollisten henkilöiden veronpalautusten euromäärät ovat suuria, yhteensä yli 2 miljardia euroa. Määrä on noin 90 prosenttia kuukaudessa keskimäärin tilitettävästä ansio- ja pääomatuloverosta. Koska lisäksi kunnilta, seurakunnilta ja Kansaneläkelaitokselta vähennetään kuukausittain näiden ilmoittamat työnantajasuoritukset, marraskuun tilitys on osalla veronsaajista negatiivinen. Kunnilla tilannetta tasapainottavat yhteisö- ja kiinteistöverojen tilitykset ja seurakunnilla vuoteen 2016 saakka yhteisöveron tilitykset.

Koska verotus on valmistunut luonnollisilla henkilöillä samanaikaisesti verovuotta seuraavan vuoden lokakuussa, on ollut perusteltua myös vähentää veronpalautukset samanaikaisesti veronsaajien tilityksistä. Palautusten vähentämisajankohta on ollut marraskuun tilitysten yhteydessä. Jos vähentäminen tehtäisiin verontilityslain pääsäännön mukaan, se ajoittuisi joulukuun tilitykseen. Tällöin veronpalautukset olisivat kokonaisuudessaan valtion rahoittamia noin kuukauden ajan. Siihen nähden nykymenettelyä voi pitää melko oikeudenmukaisena, koska muiden veronsaajien kuin valtion marraskuun tilityksessä tehty vähennys on tehty vain muutamaa päivää aiemmin kuin palautukset maksetaan saajilleen. Verovuoden 2015 veronpalautusten osalta maksatukset ja tilityksistä vähentäminen tehtiin peräkkäisinä päivinä.

Veronsaajien kannalta ongelmana on kuitenkin yhtenä kertasummana vähennettävien veronpalautusten suuri määrä.

3.2 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Veronsaajilta peritään takaisin liikaa tilitettyjä veroja lähinnä marraskuussa. Marraskuun tilityksestä tuotetaan ennakotietoja, mutta tilitysaikataulusta johtuen täsmälliset takaisin perittävät määrät voidaan ilmoittaa vain muutamaa päivää ennen tilitysten maksupäivää. Koska maksupäivä on samalla perittävien määrien eräpäivä, veronsaajilla on vain muutama päivä aikaa maksaa perittävät määrät.

Virhetilanteet korjataan virheen suuruudesta ja sen vaikuttavuudesta riippuen verontilityslain mukaisesti joko seuraavan kausitilityksen yhteydessä tai heti virheen tapahduttua. Virhetilanteita koskeva sääntely on osoittautunut toimivaksi, eikä nopeutetulle virheen korjaamiselle ole ollut tarvetta.

Veronsaajat ovat vuoden 2006 jälkeen käyttäneet mahdollisuutta hakea verontilityslain nojalla lykkäystä ainoastaan kuudesti. Syynä on lähinnä se, ettei lykkäyksen hakeminen ole veronsaajalle edullista. Verohallinnon siirtäessä oma-aloitteisesti perittävät määrät vähennettäväksi seuraavan tilityksen yhteydessä on korkokanta vähintäänkin 3,5 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin jos veronsaaja hakee perittävälle määrälle lykkäystä. Nykymuotoisena lykkäysmahdollisuutta ei voi pitää veronsaajien näkökulmasta erityisen käyttökelpoisena.

3.1 Kiinteistöverot

Kiinteistöverotuksessa ei ole ansio- ja pääomatuloverotuksen tapaan enakkoperintävaihetta, joten kiinteistöverojen maksut perustuvat lähes aina maksuunpanoihin. Enakkoperintävaiheen puuttumisen vuoksi kiinteistöveron tilittämisessä käytettäviä jako-osuuksia ei myöskään tarvitse arvioida esimerkiksi viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella, joten noin 98 prosenttia vuoden kiinteistöverojen maksuista voidaan jakaa kunnille jo ensimmäisenä vuonna maksuunpanotietoihin perustuvilla jako-osuuksilla.

Koska kiinteistöverot pystytään tilittämään lähes kokonaan maksuunpanotietoihin perustuvina, eivät niiden oikaisut ole yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta kuntien kannalta merkittäviä.

3.2 Koronlaskenta

Tilityksissä ei ole ilmennyt sellaisia verontilityslain tarkoittamia virhetilanteita, joissa virheelliselle tilitykselle olisi laskettu korkoa. Mahdolliset virhetilanteet olisivat käytännössä tapauksia, joissa veronsaaja ei itse ole voinut vaikuttaa tilitettävään määrään tai tilityksen virheellisyyteen. Alhaisen korkokannan sekä virhetilanteiden harvinaisuuden vuoksi veronsaajien odotettavat korkohyödyt ja korkohaitat ovat hyvin vähäisiä.

Verontilityslain nojalla seuraavaan kuukausitilitykseen siirrettävien määrien osalta veronsaajien maksuaika korkojen välttämiseksi on suhteellisen lyhyt, sillä tieto perittävästä määrästä on tilitysaikataulun vuoksi mahdollista ilmoittaa vain muutamaa päivää aiemmin. Vuodesta riippuen mahdollisuutta on käyttänyt hyväksi noin 100–200 veronsaajaa. Veronsaajakohtaisesti perittävä määrä on vaihdellut keskimäärin 70 000–300 000 euron välillä. Vuosina 2014–2016 käytettävällä 0,5 prosentin vuotuisella korkokannalla koron yhteismäärä olisi marraskuun keskimääräisellä noin 20 miljoonan euron negatiivisen tilityksen kokonaismäärällä sekä kuukauden korkojalla keskimäärin noin 8 300 euroa. Vuonna 2017 korkokanta on nolla. Koron määrää voi pitää huomattavasti korkeammallakin korkokannalla vähäisenä.

Tarvetta poiketa valtiovarainministeriön antaman päätöksen mukaisesta tilitysten maksupäivästä ei ole toistaiseksi ilmennyt. Etukäteen maksamista voitaisiin harkita esimerkiksi tilanteessa, jossa maksamisen tiedettäisiin olevan todennäköisesti estynyt säädettyä maksupäivänä esimerkiksi rahalaitoksiin kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden vuoksi.

Vuosina 2014–2016 käytössä olevalla 0,5 prosentin korkokannalla esimerkiksi viikkoa aiennettu tilitysten maksatus tarkoittaisi kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle noin 200 000 euron laskennallista korkoetua. Vastaava määrä laskennallista korkorasitusta tulisi valtion kannettavaksi. Vaikutusta tarkasteltaessa on huomioitava, että kyse on erittäin poikkeuksellisesta tilanteesta sekä se, että tilitettävät varat ovat kuukausittain valtion käytössä aina siihen asti, kunnes ne tilitetään muille veronsaajille. Pääosa tilitettävistä veroista kertyy Verohallinnon pankkitileille ja edelleen valtiokonttorin sijoitettavaksi kuukauden 12 päivänä, jolloin on työnantajasuoritusten maksupäivä. Lisäksi vuonna 2017 korkokanta on nolla prosenttia.

Veronsaajille maksetaan verontilityslain mukaan korkoa, jos veronsaaja maksaa perittävän määrän ennen tilityksen maksuspäivää. Tieto maksettavasta määrästä voidaan tilitysaikataulusta johtuen antaa vasta muutamaa päivää ennen maksupäivää, joten korkoaika jää lyhyeksi. Esimerkiksi vuosina 2013 ja 2014 veronsaajien etukäteen maksamia määriä oli 35 ja 51 kappaletta. Korkopäivien määrät vaihtelivat kumpanakin vuonna yhdestä kolmeen. Rahamääräisesti korkoa etukäteen maksetuille määrille maksettiin kumpanakin vuonna ainoastaan noin 40 euroa.

Veronsaajan kannalta lykkäyksen hakeminen ei ole edullista, sillä lykkäyksiltä perittävä korkokanta on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin silloin, jos perittävä määrä vähennetään seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

3.3 Verovuosisikohtainen tilittäminen

Ansio- ja pääomatuloveroille sekä kiinteistöveroille tehdään viisi vuosittaista oikaisutilitystä. Ansio- ja pääomatuloveroilla verovuoden viimeisen oikaisutilityksen veronsaajiin kohdistuvat vaikutukset ovat verovuoden tilityksiin nähden promillen kymmenesosia. Kiinteistöveroilla oikaisujen vaikutukset ovat noin promillen luokkaa verovuodelta tilitetyistä määristä. Oikaisujen vähäinen osuus tilitettävästä määrästä johtuu vanhimpien verovuosisikohtaisesti tilitettävien verovuosien verotuksen suhteellisesti vähäisistä muutoksista ja sen myötä pienestä verokertymästä.

Verovuodelta kertyvät verot tilitetään veronsaajille verovuosisikohtaisen tilittämisen jälkeen seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksilla. Koska peräkkäisten verovuosien jako-osuuksien väliset erot ovat useimmiten pieniä, verovuosisikohtaisten jako-osuuksien käytöllä on ansio- ja pääomatuloverojen sekä kiinteistöverojen osalta toisen oikaisutilityksen jälkeen vähäinen merkitys. Esimerkiksi kuntaryhmän osuus ansio- ja pääomatuloveroista on ollut verovuosien 2009 ja 2015 välisenä aikana 61,07 prosentin ja 63,52 prosentin välillä.

Verotusmenettelylain mukainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksen ja verotuksen oikaisun määräaika on lyhentynyt verovuodesta 2017 alkaen kolmella vuodella. Tämä vähentää tarvetta tehdä nykyistä määrää oikaisutilityksiä.

4 ESITYKSEN TAVOITTEET, TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT JA KESKEISET EHDOTUKSET

4.1 Yleistä

Uudistusten keskeisenä tavoitteena on verokertymien tilittäminen reaaliaikaisemmin, tasaisemmin, ja ennustettavammin. Keskeinen tavoite on myös tilittämistoimintojen yksinkertaistaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen. Samalla uudistuksen tavoitteena on turvata yhteiskunnan rahoitushuollon kannalta keskeisen prosessin korkea automaatioaste ja toimintavarmuus sekä se, että prosessia ja tietojärjestelmiä voitaisiin muuttaa tarpeiden mukaan nykyistä joustavammin. Uudistuksella edistettäisiin Verohallinnon strategian mukaista oikea-aikaista ja kustannustehokasta toimintaa.

Osana uudistusta on verontilityslain 3 §:n muuttamisesta annetun lain (440/2013) mukaisesti jo toteutettu kertymisjaksojen yhdistäminen, jossa eri verolajien kertymisjaksot yhtenäistettiin vastaamaan verotilimenettelyssä olevien verojen kertymisjaksoa. Kuukauden 28 päivänä tilitetään edellisen kalenterikuukauden 18 ja tilityskuukauden 17 päivän välisenä aikana kertyneet verot. Aiemmin esimerkiksi maksuunpantujen verojen kertymisjakso oli kalenterikuukausi, jolloin esimerkiksi kuukauden alussa kertyneet maksuunpannut verot tilitettiin vasta seuraavan kuukauden lopussa. Uudistus tuli voimaan 31 päivänä elokuuta 2013. Toisena erillisenä uudistuksena on toteutettu yhteisöveron metsäerän laskennan yksinkertaistaminen.

4.2 Ansio- ja pääomatuloverot

4.2.1 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot

Verovuodelle tehtäviä ansio- ja pääomatulojen oikaisutilityksiä ehdotetaan tehtäväksi nykyisten vuosittaisten oikaisujen sijaan kuukausittain. Reaaliaikaisempi tilittäminen toteutettaisiin huomioimalla verotuksessa tapahtuneet maksuunpanon muutokset kuukausittain kausitilityksissä, jotka tehdään sen jälkeen, kun verotus on viimeistään päättynyt. Vastaavasti nykyisestä toisesta oikaisutilityksestä alkaen huomioitaisiin kertymättömät määrät kuukausittain. Uudessa menettelyssä kuukausittain tehtävä oikaisu olisi keskimäärin kahdestoistaosa nykyisen menettelyn vuosittaisesta oikaisutilityksestä, joten uudistus tasaisi eri kuukausina tilitettäviä määriä. Koska menettelyyn siirtyminen muuttaisi ainoastaan oikaisutilitysten suorittamisrytmiä, se ei aiheuttaisi juurikaan tietojärjestelmämuutoksia.

Verohallinnossa selvitettiin yhtenä vaihtoehtona oikaisutilitysmenettelyn yksinkertaistamista siten, että jako-osuuslaskennassa huomioitaisiin verotuksen päätyttyä ainoastaan maksuunpanotiedot, ei kertymättömiä määriä. Muutos kuitenkin aiheuttaisi vuositasolla säännönmukaisesti yhteensä noin 12 miljoonan euron menetyksen osalle veronsaajaryhmistä. Menetys aiheutuisi siitä, että valtioveronsaajalle tilitettävien verojen kertymä on maksuunpantuihin määriin nähden suhteellisesti hiukan alhaisempi kuin muilla veronsaajaryhmillä. Taloudellisten vaikutusten vuoksi menettelyä ei ehdoteta otettavaksi käyttöön.

Verohallinnossa selvitettiin myös mahdollisuutta korjata veronsaajaryhmien välisiä maksuunpanon määriä kertoimilla. Esimerkiksi kolmeen edelliseen vuoteen perustuvat kertoimet olisivat kevyt ja yksinkertainen menettely, jolla voitaisiin tasata melko tarkasti eri veronsaajaryhmien välillä ilmentyvää maksuunpanojen ja kertymien epäsuhtaa. Ongelmaksi olisi kuitenkin jäänyt veronsaajaryhmän sisällä tapahtuva veronsaajakohtainen jakaminen, joka aiheuttaisi menetyksiä niille kunnille ja seurakunnille, joiden verot kertyvät keskimääräistä paremmin. Tämän vuoksi myöskään tätä menettelyä ei ehdoteta otettavaksi käyttöön.

Oikaisutilityksille laskettavista koroista esitetään luovuttavaksi. Monimutkaisen koronlaskennan siirtäminen sellaisenaan uuteen tietojärjestelmään jatkaisi vaikeasti todennettavaa menettelyä, jossa oikaisu ja korko voivat olla vastakkaismerkkisiä. Lisäksi verontilityslakiin ehdotetut muutokset kuukausittain tehtävistä oikaisutilityksistä vähentäisivät korkojen määrän hyvin vähäiseksi oikaisurytmin muuttuessa vuodesta kuukausittaiseksi.

4.2.2 Veronpalautukset ja jäännösverot

Tämän esityksen kanssa samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelylakia siten, että verovelvollisen säännönmukainen tuloverotus päättyisi verovelvolliskohtaisesti verotuspäätökseen merkittynä ajankohtana.

Tarkoituksena on, että verovelvollisen verotus päättyisi pian sen jälkeen, kun ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi säädetty määräaika on päättynyt ja verotustiedot on käsitelty. Käytännössä suurella osalla verovelvollisia verotus päättyisi nykyistä aikaisemmin. Ehdotuksen mukaan lainmuutos tulisi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018 ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2018 toimitettavaan verotukseen.

Edellä mainitun ehdotuksen vuoksi myös luonnollisille henkilöille ja kotimaisille kuolinpesille maksettavat veronpalautukset ehdotetaan vähennettäväksi siinä kausitilityksessä, jonka kertymisjakson aikana ne maksetaan verovelvolliselle. Päättynneiden verovuosien verotuksen toimittamista koskevien tietojen perusteella arviolta noin 75–80 prosenttia palautuksista olisi maksettavissa verovelvollisille verovuotta seuraavan vuoden elo-, syys- ja lokakuussa. Loput palautuksista maksettaisiin sekä marras- että joulukuussa.

Verovuoden 2018 osalta ehdotetaan kuitenkin, että veronpalautuksia vähennettäisiin tilityksistä aikaisintaan syyskuun 2019 kausitilityksen yhteydessä, jolloin vähennettäisiin syyskuun tilityksen kertymisjakson sekä sitä aiempien kertymisjaksojen aikana palautetut verovuoden 2018 veronpalautukset. Vähennettäväksi tulisi noin 80 prosenttia verovuoden veronpalautuksista. Täysimääräisesti uuteen palautusrytmiin siirryttäisiin verovuodesta 2019 lähtien, jolloin vähennykset tehtäisiin veronpalautusten maksuajankohdan mukaan määräytyvän kausitilityksen yhteydessä. Jos kuukauden tilitykset eivät kattaisi koko veronpalautuksen ja mahdollisten muiden vähennysten määrää, vähentämättä jäänyt määrä vähennettäisiin seuraavan tai seuraavien kuukausien kausitilitysten yhteydessä.

Ilman ehdotettua muutosta ennen marraskuuta verovelvollisille maksettavat veronpalautukset jäisivät palautusajankohdan ja marraskuun kausitilityksen väliseksi ajaksi yksin valtion kustannettavaksi.

4.3 Kiinteistöverot

Verovuodelle tehtäviä kiinteistöverojen oikaisutilityksiä esitetään tehtäväksi nykyisten vuosittaisten oikaisujen sijaan kuukausittain. Nykyisin tehtävä vuosittainen oikaisurytmi on toiminut kohtuullisen hyvin, mutta kuukausittain tehtävä oikaisun myötä menettely säilyisi yhdenmukaisena ansio- ja pääomatuloverojen kanssa, eikä aiheuttaisi tietojärjestelmän kannalta poikkeavaa menettelyä. Lisäksi tilitysten oikea-aikaisuuden nopeuttaminen on perusteltua, koska oikaisutilitysten koronlaskusta esitetään luovuttavaksi.

4.4 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Tilitysmenettelyn yksinkertaistamiseksi ja ehdotetun korkojen perimisestä luopumisen johdosta esitetään, että verontilityslain tarkoittamat takaisin perittävät verot vähennettäisiin aina seuraavan tai seuraavien kuukausitilityksien yhteydessä. Näin tehtäisiin myös mahdollisessa virhetilanteessa. Ilman korkojen perintää veronsaajilla ei olisi myöskään tarvetta maksaa perittäviä määriä ennen seuraavaa kuukausitilitystä.

Verontilityslain tarkoittamista tilityksen virhetilanteista aiheutuvien perittävien määrien käsittely esitetään säilytettäväksi lukuun ottamatta laissa olevaa mainintaa veronsaajalle maksetun tai tämän maksaman määrän käsittelystä oikaisu- ja lopputilityksissä. Maininta on ollut tarpeen koronlaskennan yksinkertaistamiseksi ja se menettää merkityksensä, jos virhetilanteiden koronlaskennasta luovutaan ehdotuksen mukaisesti.

Tilitysmenettelyn yksinkertaistamiseksi mahdollisuudesta hakea lykkäystä takaisin perittäville veroille ehdotetaan luovuttavaksi. Takaisin perittävät verot vähennettäisiin edellä esitetyin tavoin seuraavan tai seuraavien tilitysten yhteydessä, joka olisi ehdotetun korottomuuden toteutuessa veronsaajalle ilmainen tapa rahoittaa takaisin perittävät määrät.

4.5 Koronlaskenta

Tilittämiseen liittyvä korkojen periminen ja maksaminen on veronsaajien keskinäistä rahansiirtoa ja käytännössä pidemmällä aikavälillä veronsaajien kesken neutraalia. Alla käsitellyistä koronlaskentatilanteista muut kuin perittäviin määriin liittyvät koronlaskennat ovat erittäin poikkeuksellisia.

Tilitysten virhetilanteille laskettavista koroista esitetään luovuttavaksi. Tilityksissä ei ole ilmennyt sellaisia virhetilanteita, joissa virheelliselle tilitykselle olisi laskettu korkoa. Mahdolliset virhetilanteet olisivat käytännössä tapauksia, joissa veronsaaja ei itse ole voinut vaikuttaa tilitettävään määrään tai tilityksen virheellisyyteen, jolloin koron perimistäkään ei voi pitää erityisen perusteltuna.

Seuraavaan kuukausitilitykseen perittäväksi siirrettäville määrille tehtävästä korkojen perinnästä ehdotetaan luovuttavaksi. Perittäviä määriä esiintyy vain marraskuussa, jolloin tehdään sekä maksuunpanon mukainen tilitys että vähennetään luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien veronpalautukset. Veronpalautusten tilityksistä vähentämisen jaksottuessa jatkossa useammalle kuukaudelle, poistuvat perittävät määrät käytännössä kokonaan. Samalla poistuu tarve laskea niille korkoa.

Veronsaajalta peritään korkoa silloin, kun tilitettävä määrä maksetaan veronsaajalle ennen tilitysten maksatuspäivää. Koron perimisestä ennakoon maksetulle tilitykselle ehdotetaan luovuttavaksi tarpeettomana tapausten harvinaisuuden sekä niihin varautumisen vaatiman erityiskäsittelyn vuoksi.

Verontilityslain nojalla veronsaajille maksettavista koroista esitetään luovuttavaksi. Veronsaajalle maksetaan korkoa, jos veronsaaja maksaa kausitilityksessä perittäväksi jäävän määrän ennen seuraavan kausitilityksen maksatuspäivää. Veronsaajan tarve maksaa perittäviä määriä poistuu, jos ehdotus perittävän määrän siirtämisestä vähennettäväksi seuraavassa kausitilityksessä ilman koronperintää tulee voimaan. Lisäksi veronpalautusten tilityksistä vähentämisen jaksottuessa jatkossa useammalle kuukaudelle poistuvat perittävät määrätkin käytännössä kokonaan.

Verontilityslain mukaisille lykkäyksille perittävistä koroista esitetään luovuttavaksi. Lykkäykset ovat erittäin harvinaisia ja lisäksi ehdotetun lykkäysten poistamisen tullessa voimaan poistuu myös koronperinnän tarve.

4.6 Verovuosisikohtainen tilittäminen

Ansio- ja pääomatuloverojen verovuosisikohtaisen tilittämisen aikaa esitetään lyhennettäväksi yhdellä vuodella. Muutoksen jälkeen oikaisutilityksiä tehtäisiin verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Nykyinen oikaisutilitysten määrä sekä verovuosisikohtaisen tilittäminen kesto on pohjautunut käytännössä ennen nykyistä verotusmenettelylakia edeltävään aikaan, jona verovelvollisen verotukseen on voitu hakea muutosta tai verotusta voitu oikaista.

Verotusmenettelylain mukainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksen ja verotuksen oikaisun määräaika on lyhentynyt verovuodesta 2017 alkaen siten, että oikaisuvaatimus ja verotuksen oikaisu on verotusmenettelylain mukaan pääsääntöisesti tehtävä kolmen vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta. Määräajat ovat siten yleensä kolme vuotta lyhyempiä kuin aikaisemmin. Verovuosisikohtaisen tilittämisen tulisi seurata verotusmenettelyjen määräaikoja.

Ennen verotusmenettelylain muutoksenhakusäädösten muuttumista verovuodesta 2017 lähtien tuloverotukseen on voitu hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Myös verotuksen oikaisu verovelvollisen hyväksi ja vahingoksi on voitu toimittaa samassa määräajassa. Toisin sanoen muutoksenhakuaika ja oikaisuaika ovat päättyneet verovuotta kuudenneksi seuraavan kalenterivuoden lopussa. Vastaavasti ansio- ja pääomatuloveroja tilitetään verovuosisikohtaisesti verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden ja kolmen kuukauden ajan. Kolmen viimeisen kuukauden kertymätietoja ei kuitenkaan enää huomioida jako-osuuksien laskennassa, vaan laskennan perusteena käytetään edellisen vuoden joulukuun kertymätietoja.

Verovuosisikohtaisen tilittämisen kesto on siten ollut käytännössä 9 kuukautta lyhyempi kuin verotusmenettelylain mukainen muutoksenhakuaika ja verotuksen oikaisuaika. Viimeisen oikaisun vaikutukset ovat tästä huolimatta olleet määrältään enää kymmenestuhannesosia verovuodelta tilitettävästä määrästä.

Muutoksenhaku- ja oikaisuaikojen muutoksen johdosta sekä verovuosisikohtaiseen tilittämiseen ehdotettujen muutosten toteutuessa verovuosisikohtainen tilittäminen olisi suhteessa muutoksenhakuaikaan lähes kahta vuotta nykyistä pidempi. Nykytilasta poiketen myös viimeisen muutoksenhakuvuoden loppupuolella tehty muutoksenhaut ja verotuksen oikaisu tulisivat huomioiduksi jako-osuuslaskennassa.

Kiinteistöverojen verovuosisikohtainen tilittäminen ehdotetaan tehtäväksi yhdenmukaisesti ansio- ja pääomatuloverojen kanssa verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Nykytilaan nähden kiinteistöverojen verovuosisikohtainen tilittäminen lyhenisi käytännössä vain kolmella kuukaudella, koska kiinteistöverojen viides oikaisutilitys tehdään verovuotta viidenneksi seuraavan vuoden maaliskuussa. Ansio- ja pääomatuloverojen tapaan se perustuu edellisen vuoden joulukuun maksuunpano- ja kertymätietoihin. Kiinteistöverojen muutoksenhakuaika on kuitenkin lyhentynyt ansio- ja pääomatuloveroja vastaavasti kolmella vuodella vuodesta 2017 alkaen, joten käytännössä kiinteistöveroja tilitettäisiin muutoksenhakuaikaan nähden 2 vuotta ja 9 kuukautta pitempään.

Verovuosiakohtaisesti tilitettävien verovuosien vähentäminen yksinkertaistaisi tilitettävien verojen jako-osuuksien hallintaa muuttamatta käytännössä veronsaajille tilitettäviä määriä.

5 ESITYKSEN VAIKUTUKSET

5.1 Taloudelliset vaikutukset

5.1.1 Vaikutukset Verohallinnolle

Valmis-hankkeella tavoitellaan vuotuista viiden miljoonan euron tuottavuusparannusta, joka vastaa Verohallinnossa noin 100 henkilötyövuoden säästöä vuoteen 2021 mennessä. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset mahdollistavat osaltaan Valmis-hankkeen tavoitteiden saavuttamisen. Säästötavoitteen kannalta menettelyjen uudistaminen kokonaisuutena on keskeistä, eikä mikään osauudistus erillisenä toisi merkittäviä säästöjä.

Valmis-hankkeella tavoiteltavat taloudelliset hyödyt toteutuvat vaiheittain uuden tietojärjestelmän ja menettelyuudistusten verolajikohtaisen käyttöönoton mukaisesti. Säästöt toteutuvat täysimääräisesti vasta, kun kaikki verolajit ovat uuden järjestelmän piirissä. Säästöt syntyvät viiveellä, koska uuden järjestelmän käyttöönotto vaatii Verohallinnolta merkittävää työpanosta vuoteen 2020 saakka. Taloudellisia hyötyä vähentävät ensimmäisten käyttövuosien aikana muun muassa nykyisten tietojärjestelmien ylläpitokustannukset sekä lisääntyvät koulutuskustannukset.

5.1.2 Vaikutukset veronsaajille

Esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta veronsaajille tilitettävien verotulojen kokonaismäärään. Yksittäisille veronsaajille aiheutuvat euromääräiset vaikutukset liittyvät oikaisutilitysten korkojen laskennan lopettamiseen, eivätkä ne ole oikaisujen satunnaisuuden vuoksi arvioitavissa. Veronsaajien keskinäisiä jakosuhteita esitykset eivät toteutuessaan muuttaisi. Esityksen taloudelliset vaikutukset olisivat vähäiset lyhyelläkin aikavälillä, koska korkojen määrä suhteessa tilitettyyn määrään on suuruudeltaan promillen kymmenesosia ja vaikutus eri veronsaajille satunnaista. Pidemmällä ajanjaksolla korkovaikutukset käytännössä kumoavat toisensa.

Luonnollisten henkilöiden veronpalautusten vähentämiseen ehdotettu muutos ei vaikuta tilitettävään määrään, mutta aikaistaisi niiden tilityksistä vähentämistä.

5.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tilitystoimintojen yksinkertaistaminen alentaisi osaltaan Verohallinnon tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia ja vaikuttaisi sitä kautta alentavasti myös veronsaajilta perittäviin verotuskustannuksiin.

Verohallinnon tilittämistoiminto hoidetaan vähäisillä henkilöstöresursseilla, noin viidellä henkilötyövuodella. Tämän vuoksi toimintojen uudistamisella ei ole mahdollista saavuttaa merkittäviä henkilöstöressissästöjä. Esityksessä ehdotettujen muutosten toteutuessa toimintaa voitaisiin kuitenkin suunnata laadunvarmistukseen nykyisen manuaalisen ja teknisluonteisen työn sijaan.

6 ASIAN VALMISTELU

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Esityksestä on kuultu ... [täydentyä myöhemmin]

7 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaiksi lainsäädännöksi. Kumpikin esitys liittyy Verohallinnon tietojärjestelmän uudistamista koskevan niin sanotun Valmis-hankkeen kolmanteen osahankkeeseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin vastaamaan metsänhoitoyhdistyksistä annettuun lakiin (534/1998) vuoden 2015 alusta voimaan tulleita muutoksia. Metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset poistettaisiin verontilityslain tarkoittamista veronsaajista. Verohallinto on tilittänyt Manner-Suomen metsänhoitoyhdistyksille metsänhoitomaksuja viimeisen kerran joulukuussa 2015. Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistykselle viimeinen tilitys tehdään lokakuussa 2017.

3 §. Kertymisjakso ja tilitysajankohta. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Veronpalautusten vähentämisestä ei olisi enää tarpeen säätää erikseen, vaan tilityksistä vähentäminen tehtäisiin pykälän 2 momentin yleissäännön perusteella sen kuukauden kausitilityksessä, jonka kertymisjaksoon veronpalautus kuuluu. Verovuoden 2018 osalta ensimmäinen kausitilityksistä vähentäminen tehtäisiin kuitenkin syyskuussa 2019. Jos kausitilitys ei kattaisi veronpalautuksen ja mahdollisen muun vähennyksen määrää, erotus vähennettäisiin seuraavan tai seuraavien kausitilitysten yhteydessä.

5 §. Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi vanhentunut maininta ennakon täydennysmaksusta. Luonnolliset henkilöt voivat kuitenkin maksaa täydennysmaksua siirtymäajan puitteissa vielä 2019 lokakuun loppuun saakka ja ne tilitettäisiin kuten maksettavaksi määrätty ennakot.

6 §. Tilittäminen verotuksen päätyttyä. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä käytetty ilmaisu maksuunpanon mukainen tilittäminen korvattaisiin ilmaisulla tilittäminen verotuksen päätyttyä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maksuunpanosuhteiden mukaisiin jako-osuuksiin perustuvasta tilittämisestä. Maksuunpanosuhteiden mukaisia jako-osuuksia käytettäisiin verotuksen päättymistä seuraavan kuukauden kausitilityksessä. Verotuksen päättymisajankohdalla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä ajankohtaa, jolloin luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien verotus verotusmenettelylain mukaan viimeistään päättyy eli verovuotta seuraavan vuoden lokakuun loppua. Sääntely vastaisi asiallisesti nykytilaa. Lisäksi 1 momentista esitetään poistettavaksi viittaukset 3 §:n 1 ja 3 momenttiin ja korvattavaksi se toteamalla ensimmäinen maksuunpanotilitys tehtäväksi verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Viittaus 3 §:n 3 momenttiin on ajalta, jolloin momentissa säädettiin muiden kuin verotililain soveltamisalaan kuuluneiden verojen kertymisjaksoksi kalenterikuukausi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kertymän mukaisiin jako-osuuksiin perustuvasta tilittämisestä. Kertymän mukaisten jako-osuuksien käyttö aloitettaisiin verovuotta toiseksi seuraavan vuoden huhtikuussa. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä 7 §:ää. Teknisluontoisena muutoksena esitetään, että 2 momentissa puhuttaisiin suoraan kertymän mukaisista jako-osuuksista. Nykyisessä 7 §:n 1 momentista säädetään kertymän mukaisista jako-osuuksista käyttäen ilmaisua, jonka mukaan kertymättä olevilla veroilla vähennetään veronsaajien maksuunpanon mukaisia osuuksia. Pykälän 2 momentissa ei enää säädettäisi verotuksen päättymisajankohdasta verontilitystä varten silloin, kun verotuksen päättymisajankohdasta ei ole erikseen säädetty. Säännös on tarpeeton, koska verotusmenettelylaissa säädetään verotuksen päättymisestä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maksuunpanon ja kertymän mukaisten tilitysten oikaisuista. Jako-osuudet oikaistaisiin kuukausittain edellisen kuukauden aikana maksuunpano- tai kertymäsuhteissa tapahtuneilla muutoksilla. Ehdotettu 3 momentti korvaisi nykyisen 7 §:n säännökset oikaisutilityksistä. Muutoksen myötä nykymuotoisista oikaisutilityksistä luovuttaisiin ja verovuotta koskevat oikaisuut tehtäisiin verotuksen päätyttyä kuukausittain osana kausitilitystä. Pykälän 3 momentissa ei enää säädettäisi verotuksen päättymisajankohdasta verontilitystä varten siinä tapauksessa, että eri verovelvollisryhmien verotus päättyy eri aikaan. Säännös ei olisi tarpeen, koska ehdotetussa 1 momentissa ja verotusmenettelylaissa säädettäisiin verontilityksen kannalta tarpeellisilta osin verotuksen päättymisajankohdasta. Kiinteistöveron osalta kuukausittainen oikaisurytmi otettaisiin käyttöön sen jälkeen, kun kiinteistöverotus on siirtynyt uuteen ohjelmistoon eli marraskuussa 2019.

7 §. Verovuosikohtaisen tilittäminen. Pykälässä säädettäisiin ajasta, jona verovuodelta tehdään verovuosikohtaisia tilityksiä ja menettelystä verovuosikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeen. Ehdotetun 6 §:n 3 momentin mukainen sääntely korvaisi muutoin 7 §:ssä nykyisin olevan oikaisutilityksiä koskevan sääntelyn.

Pykälän 1 momentin mukaan verovuosisikohtaisia tilityksiä tehtäisiin verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Aika, jona luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien tulovero tilitetään verovuosisikohtaisesti, lyhenisi yhdeksällä kuukaudella. Kiinteistöveron verovuosisikohtainen tilittäminen lyhenisi kolmella kuukaudella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin verojen tilittämisestä verovuosisikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeen. Verovuodelta kertyvät määrät tilitettäisiin nykyiseen tapaan käyttäen seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksia. Tämä vastaisi voimassa olevaan 9 §:n 2 momenttiin perustuvaa nykytilaa.

Pykälän 3 ja 4 momentin säännökset poistettaisiin tarpeettomana.

8 §. Lopputilitys. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viimeisestä verovuosisikohtaisesta tilittämisestä säädettäisiin 7 §:ssä.

9 §. Tilittäminen lopputilityksen jälkeen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Verovuosisikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeisestä tilittämisestä säädettäisiin 7 §:ssä.

16 §. Yhteisöveron verovuosisikohtainen tilittäminen. Pykälän otsikkoa täsmennettäisiin 7 §:ään ehdotetun muutoksen johdosta siten, että otsikosta ilmenisi 16 §:n koskevan yhteisöveron tilittämistä.

17 §. Oikaisutilityksien korko maksuunpanosuhteisiin perustuvissa tilityksissä. Oikaisutilitysten korkojen perimisestä ja maksamisesta esitetään luovuttavaksi ja pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

18 §. Korko erityistilanteissa. Erityistilanteissa perittävistä ja maksettavista koroista esitetään luovuttavaksi ja pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

19 §. Korkokanta. Pykälä esitetään kumottavaksi, koska verontilityksen yhteydessä perittävistä ja maksettavista koroista luovuttaisiin.

20 §. Takaisin perittävät verot. Ehdotettuun korkosäännösten kumoamiseen liittyen 1 momentista esitetään poistettavaksi säännös, jonka mukaan seuraavan kausitalityksen yhteydessä perittäväksi siirretyn määrän katsotaan olevan ensisijaisesti viimeisimmän verovuoden veroa. Lisäksi 1 momentista poistettaisiin tarpeettomana säännös siitä, että veronsaaja voi suorittaa siirtyvän määrän seuraavaa tilitystä odottamatta. Momenttiin jäisi edelleen säännös perittäväksi jäävän määrän siirtämisestä seuraavan kausitalityksen yhteydessä. Samalla muutettaisiin termi kuukaustilitys käytännössä jo vakiintuneeksi termiksi kausitalitys.

Korkosäännösten kumoamiseen liittyen myös pykälän 2 momentin säännös poistettaisiin tarpeettomana.

21 §. Virhetilanteet. Pykälän 1 momentissa käytetty kuukaustilitys-termi esitetään korvattavaksi käytännössä vakiintuneella kausitalitys-termillä.

Verontilityslain korkosäännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta pykälän 2 momentista esitetään poistettavaksi maininnat ennen seuraavaa kuukaustilitystä perittävistä tai veronsaajan maksamista määristä. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin lisäksi siten, että veronsaajalle lähetettävän perintäilmoituksen asemesta takaisin perittävä määrä olisi annettava tiedoksi veronsaajalle. Säännöksen nykyinen sanamuoto on vanhentunut, koska Verohallinto on tiedottanut veronsaajille tilityksiin liittyvistä asioista Veronsaajien verkkopalvelun välityksellä jo vuodesta 2010 lähtien. Lisäksi takaisin perintään ehdotetut muutokset poistaisivat veronsaajien tarpeen suorittaa maksuja virhetilanteissa ennen seuraavaa kausitalitystä.

22 §. Lykkäykset. Pykälässä säädetään veronsaajalle jo tilitettyjen verojen takaisin perimisen lykkäyksistä. Esityksessä ehdotetaan lykkäyksistä luopumista ja pykälän kumoamista.

29 §. Ennakonpalautusten vähentäminen verovuosilta 1997–2002 tehtävissä tilityksissä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän tarkoittamia verovuosia ei enää tilitetä verovuosisikohtaisesti.

30 §. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien määräytyminen verovuosilta 1999–2001. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän tarkoittamia verovuosia ei enää tilitetä verovuosisikohtaisesti.

30 a §. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-osuuksien määräytyminen verovuosilta 2002–2003. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän tarkoittamia verovuosia ei enää tilitetä verovuosisikohtaisesti.

2. VOIMAANTULO

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä. Uusia säännöksiä sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa päättäneiltä verovuosilta lain voimaantulon jälkeen tilitettäviin veroihin.

Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaisiin kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain voimaantulon jälkeen maksetut luonnollisten henkilöiden ennakon täydennysmaksut tilitetään kuten maksettavaksi määrättyt ennakot.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

LAKIEHDOTUS

Laki verontilityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan verontilityslain (532/1998) 3 §:n 3 momentti, 8, 9, 17 - 19, 22 sekä 29 - 30 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti laissa 440/2013, 8 § laissa 1086/2005, 18 § osaksi laissa 254/2008, 19 § osaksi laeissa 347/2002 ja 254/2008, 22 § laissa 254/2008, 29 § laissa 1342/1999 ja 30 a § laissa 1458/2001 sekä

muutetaan 1 §:n § 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 7 §, 16 §:n otsikko, 20 § sekä 21 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 793/2016 sekä 16 §:n otsikko laissa 1086/2005, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle (veronsaajat) tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot ja työnantajan sairausvakuutusmaksut (verot) siten kuin tässä laissa säädetään.

5 §

Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosi-kohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

6 §

Tilittäminen verotuksen päättyttyä

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella (*maksuunpanon mukaiset jako-osuudet*), kun verovuoden verotus viimeistään on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Verotuksen päättymistä toiseksi seuraavan vuoden huhtikuussa oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset perustumaan veronsaajan hyväksi kertyneiden verojen mukaisiin jako-osuuksiin (*kertymän mukaiset jako-osuudet*).

Maksuunpanon ja kertymän mukaisia jako-osuuksia oikaistaan kuukausittain kausitilityksen yhteydessä.

7 §

Verovuosisikohtainen tilittäminen

Verovuosisikohtaisia tilityksiä tehdään verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan.

Tämän jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään tilityksissä seuraavaksi vanhenevan verovuoden tilitysten yhteydessä. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kyseessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan. Määriä, jotka tilitetään seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksilla, ei enää oikaista.

16 §

Yhteisöveron verovuosisikohtainen tilittäminen

20 §

Takaisin perittävät verot

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

21 §

Virhetilanteet

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

Olennainen virhe on oikaistava, ja liian pieninä tilitetyt verot on maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Takaisin perittävä määrä on annettava tiedoksi veronsaajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä.

Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaan kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain voimaantulon jälkeen luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien maksamat ennakon täydennysmaksut tilitetään kuten maksettavaksi määrättyt ennakot.

Helsingissä päivänä kuuta 20 17

Pääministeri
Valtiovarainministeri

Laki
verontilityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan verontilityslain (532/1998) 3 §:n 3 momentti, 8, 9, 17 - 19, 22 sekä 29 - 30 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti laissa 440/2013, 8 § laissa 1086/2005, 18 § osaksi laissa 254/2008, 19 § osaksi laissa 347/2002 ja 254/2008, 22 § laissa 254/2008, 29 § laissa 1342/1999 ja 30 a § laissa 1458/2001 sekä

muutetaan 1 §:n § 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 7 §, 16 §:n otsikko, 20 § sekä 21 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 1 § 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 793/2016 ja 16 §:n otsikko laissa 1086/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §
Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille, Kansaneläkelaitokselle, *metsänhoitoyhdistyksille ja Suomen metsäkeskukselle (veronsaajat)* tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot, työnantajan sairausvakuutusmaksu ja *metsänhoitomaksut (verot)* siten kuin tässä laissa säädetään.

Ehdotus

1 §
Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle (*veronsaajat*) tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot ja työnantajan *sairausvakuutusmaksut (verot)* siten kuin tässä laissa säädetään.

3 §
Kertymisjakso ja tilitysajankohta

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettujen muiden kuin yhteisöverojen ja yhteisön yleisradioveron ennakonpalautukset vähennetään verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä.

3 §
Kertymisjakso ja tilitysajankohta

(3 mom. kumotaan)

5 §
Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten, *ennakon täydennysmaksun* ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä

5 §
Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi

suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosikohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosikohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

6 §

Maksuunpanon mukainen tilittäminen

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella, kun verovuoden verotus on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään siltä 3 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettulta kertymisjaksolta, jonka aikana verotus on päättynyt. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n mukaan tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Jollei verotuksen päättymisestä ole erikseen säädetty, katsotaan verotus tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneeksi veron tai sen ensimmäisen erän eräpäivänä.

Jos eri verovelvollisryhmien verotus päättyy eri aikaan, verotuksen katsotaan tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneen, kun viimeisen verovelvollisryhmän verotus on toimitettu.

7 §

Oikaisutilitykset

Veronsaajakohtaiset jako-osuudet oikaistaan siten, että niihin sisällytetään myös veronsaajan hyväksi

6 §

Tilittäminen verotuksen päättyttyä

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella (*maksuunpanon mukaiset jako-osuudet*), kun verovuoden verotus viimeistään on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään *verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä*. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan *verovuodelta aiemmin* tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Verotuksen päättymistä toiseksi seuraavan vuoden huhtikuussa oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset perustumaan veronsaajan hyväksi kertyneiden verojen mukaisiin jako-osuuksiin (kertymän mukaiset jako-osuudet).

Maksuunpanon ja kertymän mukaisia jako-osuuksia oikaistaan kuukausittain kausitilityksen yhteydessä.

7 §

Verovuosikohtainen tilittäminen

Verovuosikohtaisia tilityksiä tehdään verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan.

tai vahingoksi tehdyt maksuunpanon muutokset ja muut osuuksien lisäykset ja vähennykset. Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta jako-osuuksista vähennetään myös kertymättä olevat verot, jotka käsitellään vastaavan suuruksina veronsaajan rasitukseksi tehtyinä maksuunpanon muutoksina.

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja veroja ja metsänhoitomaksuja koskeva ensimmäinen oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana kuudentena kuukautena. Ensimmäinen kiinteistöveron oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana seitsemäntenä kuukautena. Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Myöhemmät oikaisutilitykset tehdään vuosittain maaliskuussa.

Ensimmäisen ja toisen oikaisutilityksen jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä edeltävää kuukautta edeltävän kalenterikuukauden maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella. Myöhempien oikaisutilitysten jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä edeltävän vuoden joulukuun maksuunpanoja kertymätietojen perusteella.

Oikaisutilityksessä oikaistaan verovuodelta siihen mennessä tilitetyt verot vastaamaan oikaisutilityksen jako-osuuksia. Oikaisutilityksen jako-osuuksia sovelletaan oikaisutilityksestä alkaen.

8 §

Lopputilitys

(8 § kumotaan)

Verovuodelta tehtävä viides oikaisutilitys on lopputilitys, jonka jälkeen kysymyksessä olevalta verovuodelta ei tehdä verovuosisikohtaisia tilityksiä.

9 §

Tilittäminen lopputilityksen jälkeen

(9 § kumotaan)

Verovuodelta lopputilityksen jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään sen verovuoden tilitysten yhteydessä, jolta lopputilitys seuraavaksi tehdään. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kysymyksessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan.

Määriä, jotka tilitetään verovuodelta, jolta lopputilitys jo on tehty, ei käsitellä uudelleen myöhemmissä lopputilityksissä.

16 §

Verovuosisikohtainen tilittäminen

16 §

Yhteisöveron verovuosisikohtainen tilittäminen

**Oikaisutilityksien korko maksuunpanosuhteisiin
perustuvissa tilityksissä**

Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta oikaisutilityksissä peritään korkoa veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa, ja maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut.

Toisessa oikaisutilityksessä korko lasketaan erotuksille, jotka saadaan, kun kuukaustilityksissä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos kuukaustilityksissä olisi käytetty oikaisutilityksessä vahvistettuja jako-osuuksia. Korkoa laskettaessa katsotaan kuukaustilitykset tehdyn 30 päivän välein.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun edellisessä oikaisutilityksessä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä oikaisutilityksessä olisi käytetty uusimman oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia. Koronlaskussa käytetään 30 päivän ja vuoden jaksoja.

Korko erityistilanteissa

Veronsaajalta peritään tai tälle maksetaan korkoa myös silloin, kun tilitys on ollut virheellinen, kun veronsaajalle on myönnetty lykkäystä tilitetyn veron takaisin perimiseen, kun veronsaajalta perittävä määrä on 20 §:n nojalla siirretty perittäväksi seuraavan kuukaustilityksen yhteydessä taikka kun veronsaajalle on maksettu tai tämä on maksanut muutoin tilityksissä käsiteltäviä veroja ennen tilitystä. Korkopäiviä laskettaessa kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 360 päivää.

Tässä pykälässä tarkoitettuja korkoja ei käsitellä uudelleen oikaisu- tai lopputilityksissä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tässä pykälässä tarkoitettujen korkojen laskemisesta ja tilityksessä käsiteltävien verojen maksamisesta ennen tilitystä.

Korkokanta

Tilityksissä käytettävä korko lasketaan vuotuisena korkona. Korkokanta kultakin kalenterivuodelta on sitä edeltävän puolivuotiskauden korkolain

(633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

Verolle, jonka takaisinperintää on lykätty, korko lasketaan lykkäysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

Olennaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävälle verolle, jota ei ole maksettu Verohallinnolle viimeistään perintäilmoituksen eräpäivänä, korko lasketaan viivästysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

20 §

Takaisin perittävät verot

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä. Siirtyvän määrän katsotaan olevan ensisijaisesti viimeisimmän verovuoden veroa. Veronsaaja voi suorittaa edellä tarkoitetun siirtyvän määrän seuraavaa tilitystä odottamatta.

Siirtyvä määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä sen kuukausitilityksen osana, jonka yhteydessä se olisi peritty, jos sitä ei olisi siirretty.

21 §

Virhetilanteet

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä.

Olennainen virhe on oikaistava, ja liian suurina tai liian pieninä tilitetyt verot on *perittävä tai* maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Veronsaajalle maksettu tai tämän maksama määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä 1 momentissa tarkoitetun tilityksen osana. Takaisin perittävästä määrästä on veronsaajalle lähetettävä perintäilmoitus.

22 §

Lykkäykset

Jos veronsaajalta peritään takaisin jo tilitettyjä veroja, Verohallinto voi määräämillään ehdoilla veronsaajan hakemuksesta myöntää lykkäystä takaisin perimiseen.

20 §

Takaisin perittävät verot

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan *kausitilityksen* yhteydessä.

21 §

Virhetilanteet

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan *kausitilityksen* yhteydessä.

Olennainen virhe on oikaistava, ja liian pieninä tilitetyt verot on maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. *Takaisin perittävä määrä on annettava tiedoksi veronsaajalle.*

(22 § kumotaan)

29 §

(29 § kumotaan)

**Ennakonpalautusten vähentäminen vero- vuosilta
1997–2002 tehtävissä tilityksissä**

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettujen muiden kuin yhteisöverojen ennakonpalautukset verovuosilta 1997–2002 vähennetään tämän lain 3 §:stä poiketen verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä.

30 §

(30 § kumotaan)

**Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-
osuuksien määräytyminen verovuosilta 1999–2001**

Verovuosien 1999 ja 2000 yhteisöverojen tilityksissä 13 §:n mukaisten jako-osuuksien painoarvo on 50 prosenttia ja veronkantolain 12 d §:n mukaisesti viimeksi vahvistettujen jako-osuuksien painoarvo 50 prosenttia. Näin määrättyjä jako-osuuksia korjataan siten, että niiden mukaan tuleva kunnittainen yhteisöveron määrä eroaa veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistettujen jako-osuuksien mukaan lasketusta vastaavasta määrästä enintään 1 500 markkaa asukasta kohden. Seurakuntien osalta menetellään vastaavasti siten, että ero on enintään 110 markkaa asukasta kohden.

Verovuonna 2001 sovellettavia 13 §:n mukaisesti määräytyviä jako-osuuksia korjataan siten, että niiden mukaan tuleva kunnittaisen yhteisöveron määrä on enintään 4 000 markkaa pienempi asukasta kohden kuin veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistettujen jako-osuuksien mukainen vastaava määrä.

Vahvistettaessa verovuosien 1999 ja 2000 alustavien jako-osuuksien laskentaperusteita voidaan 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja konserneja koskevien tietojen sijasta käyttää Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin konsernitietoja.

30 a §

(30 a § kumotaan)

**Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-
osuuksien määräytyminen verovuosilta 2002–2003**

Verovuosina 2002 ja 2003 sovellettavia 13 §:n mukaisesti määräytyviä jako-osuuksia korjataan siten, että niiden mukaan tuleva kunnittaisen yhteisöveron määrä on enintään 840 euroa pienempi asukasta kohden kuin veronkantolain 12 d §:n mukaisesti vahvistettujen jako-osuuksien mukainen vastaava määrä. Vuosien 2002 ja 2003 jako-osuudet oikaistaan lopullisen verotuksen tietojen mukaisiksi verotuksen valmistuttua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran
marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä.
Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaan
kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain
voimaantulon jälkeen luonnollisten henkilöiden ja
kuolinpesien maksamat ennakon täydennysmaksut
tilitetään kuten maksettavaksi määrätyt ennakot.
